

Socialutskottets betänkande

1981/82:32

om anslag m. m. till Socialdepartementet m. m. och till Internationell samverkan (prop. 1981/82:100 bil. 8)

I betänkandet behandlas regeringens i proposition 1981/82:100 bilaga 8 (socialdepartementet) framlagda förslag om anslag m. m. för budgetåret 1982/83 under avsnitten A. Socialdepartementet m. m. och L. Internationell samverkan jämte motioner.

Socialdepartementet m. m.

1. **A 1. Socialdepartementet.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt A 1 (s. 33) och hemställer
att riksdagen till *Socialdepartementet* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 17 673 000 kr.
2. **A 2. Kommittéer m. m.** Regeringen har under punkt A 2 (s. 34) föreslagit riksdagen att till *Kommittéer m. m.* för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 26 500 000 kr.

Motioner

I motion 1981/82:1293 av Nils Carlshamre m. fl. (m) hemställs, såvitt här är i fråga (yrkande 1), att riksdagen vid behandlingen av proposition 1981/82:100, bil. 8., beslutar att för budgetåret 1982/83 till *Kommittéer m. m.* anvisa ett reservationsanslag av 23 850 000 kr., vilket innebär ett i förhållande till regeringens förslag 2 650 000 kr. lägre anslag.

I motion 1981/82:1749 av Sven Johansson (c) och Anders Gernandt (c) hemställs att riksdagen beslutar uttala att åtgärder skall vidtas i enlighet med motionens syfte för att skapa en god inre miljö.

I motion 1981/82:2085 av Britta Hammarbacken m. fl. (c) hemställs, såvitt här är i fråga (yrkande 2), att riksdagen beslutar att hos regeringen begära utredning om möjligheterna till en "social färdskrivning".

Motiveringen till motionsyrkandet finns i motion 1981/82:2080.

Utskottet

I motion 1981/82:1293 av Nils Carlshamre m. fl. (m) yrkas en nedskärning av den föreslagna medelsanvisningen till *Kommittéer m. m.* med 10 % och att följaktligen 23 850 000 kr. anvisas under anslaget. Motionärerna fram-

håller bl. a. att kommittéernas arbete bör kunna påskyndas och att restriktivitet med nya utredningsuppdrag bör iakttas.

Utskottet vill erinra om att en rad åtgärder vidtagits eller planeras i syfte att begränsa och effektivisera kommittéverksamheten (se budgetpropositionen bil. 2 Budgetförslaget s. 89). Det är därför motiverat att begränsa medelsanvisningen under bl. a. förevarande anslag. Enligt vad utskottet inhämtat innebär regeringens förslag – med hänsyn till pris- och löneutvecklingen – en reell minskning av medelsanvisningen med ca 4,5 milj. kr. Den faktiska minskningen uppgår till 1 milj. kr. Utskottet anser att en nedskärning av medelsanvisningen utöver vad regeringen föreslagit inte bör göras, eftersom en sådan nedskärning sannolikt skulle leda till behov av tilläggsanslag och man inte medvetet bör underbudgetera ett anslag. Utskottet avstyrker således motionen i här aktuell del (yrkande 1) och tillstyrker propositionsförslaget.

Sven Johansson (c) och Anders Gernandt (c) vill i motion 1981/82:1749 att riksdagen skall uttala att åtgärder skall vidtas i enlighet med motionens syfte för att skapa en god "inre miljö". Motionärerna definierar inte begreppet inre miljö men uttalar bl. a. att syftet är att få till stånd ett samhälle med bättre livskvalitet. Motionärerna tar upp en rad frågor som är relativt disparata. De anför att den inre miljön har skadats genom missbruk av alkohol och narkotika. De pekar på den omfattande brottsligheten, som enligt motionärernas mening bl. a. lett till att många människor inte ens vågar anlita tunnelbanan under sena kvällar. Motionärerna pekar också på abortfrågan och uttalar att en förutsättning för att antalet aborter skall kunna reduceras väsentligt är en bättre inre miljö. De anför också att den höga skilsmässofrekvensen bör kunna nedbringas genom förbättringar av den inre miljön. Motionärerna anser slutligen att regering och riksdag bör ta ett samlat grepp på alla de i motionen angivna delfrågorna som gäller den inre miljön.

Socialutskottet har i av riksdagen godkända betänkanden under åren 1971, 1972 och 1973 behandlat frågor om riktlinjer för en inre miljöpolitik (SoU 1971:36, 1972:8 och 1973:3). En utredning skulle utarbeta sådana riktlinjer i syfte att bemästra samhällsproblem som föranleder skadlig stress och psykisk otrygghet. I 1973 års betänkande anförde utskottet bl. a. följande.

Utskottet får liksom vid behandlingen av motsvarande motionsyrkanden vid riksdagarna 1971 och 1972 framhålla att i motionen berörs många frågor, vilkas lösande har stor betydelse för att reducera de påfrestningar som det moderna samhället medför. En utredning av det slag motionärerna förordar skulle emellertid spänna över ett så stort område av samhällslivet att det inte skulle vara ett rationellt sätt att behandla de många problem som tas upp i motionen i ett sådant sammanhang. Enligt utskottets mening är åtskilliga av frågorna så betydelsefulla att de utredningar som redan nu pågår på områdena i fråga bör få fortsätta sitt arbete utan att arbetet skall splittras av någon form av övergripande utredning. Utskottet kan mot denna bakgrund inte tillstyrka att den begärda utredningen kommer till stånd.

Den nu aktuella motionen föranleder samma bedömning som den år 1973 behandlade motionen. Utskottet vill i detta sammanhang också erinra om att statens institut för psykosocial miljömedicin inrättades den 1 juli 1980. Institutet har till uppgift att utveckla, värdera och förmedla kunskaper om psykosociala risksituationer, riskgrupper och riskreaktioner. Verksamheten omfattar målinriktad forskning samt utbildning, dokumentation och information. Under hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 1981/82:1749.

Slutligen behandlar utskottet motion 1981/82:2085 av Britta Hammarbacken m. fl. (c), såvitt i motionen yrkas att riksdagen skall besluta att hos regeringen begära utredning om möjligheterna till en "social färdskrivning" (yrkande 2).

Motionärerna anför att vi, trots att vi sannolikt har världens förnämsta befolkningsstatistik, nästan helt saknar försök att beskriva skeenden i miljön och vårt sociala liv på ett sådant sätt att oroande trender kan upptäckas, att samband kan kartläggas och att effekterna av redan vidtagna åtgärder låter sig utvärderas. Motionärerna vill ha en social rapportering innefattande en datainsamling som bör utgå från en helhetssyn på människa och miljö och avse inte bara fysiska och kemiska miljöfaktorer utan även psykosociala och socioekonomiska faktorer. På "effektsidan" skulle ingå olika sociala fenomen och komponenter i vad som brukar kallas livskvalitet.

Motionens motivering är således mycket allmänt hållen och motionärerna anger inte närmare vilka brister de anser finns i vår statliga statistik, i annan datainsamling som syftar till att kartlägga olika förhållanden i samhället eller då det gäller den omfattande forskning som pågår såväl inom högskoleorganisationen som inom ramen för den sektoriella forskningen.

Utskottet vill med anledning av motionen anföra följande. Då det gäller den statliga statistiken pågår ett utredningsarbete inom statistikutredningen (E 1980:02). Utredningen skall se över den statliga statistikens innehåll och framtida inriktning. En övergripande granskning skall ske av statistikbehoven på olika samhällsområden. Betydelsen av att det finns tillgång till opartisk statistik som faktaunderlag för samhällsdebatten och för en allmän information om samhällsdebatten skall uppmärksammas.

Utskottet vill vidare erinra om det arbete med olika former av levnadsnivåundersökningar som görs i vårt land. I anslutning härtill bör nämnas att det vid institutet för social forskning sker en analys av de teoretiska problemen och utvecklingen av forskningsmetoderna kring välfärds-mätning. Utskottet hänvisar härvidlag till finansutskottets betänkanden FiU 1978/79:5 och FiU 1980/81:6. Det pågår också en omfattande forskningsverksamhet inom högskoleorganisationen, som är av betydelse i förevarande sammanhang. Medel härför liksom till forskning utanför högskolans ram utgår också från anslag som är avsedda för sektoriell forskning. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att utskottet i sitt nyligen av riksdagen godkända betänkande SoU 1981/82:28 uttalat bl. a. att det är angeläget att ett

informationssystem rörande barns och ungdomars levnadsförhållanden utvecklas så att vi kan få ett bättre underlag för utformningen av samhällets insatser för barn och ungdom.

Med hänsyn till vad motionärerna anför om att datainsamlingen bör utgå från en helhetssyn på människa och miljö finns skäl att hänvisa till följande som anförs i en rapport av institutet för social forskning, som fogats vid ovannämnda betänkande FiU 1978/79:5.

Den teoretiska diskussionen inom det forskningsområde som kallas sociala indikatorer och social rapportering har utmynnat i slutsatsen att man i varje fall på vetenskapens nuvarande nivå inte kan konstruera något sammanfattande mått på levnadsnivå. Redovisningen av den sociala utvecklingen måste i stället integreras i den politiska processen och inriktas på att ge den enskilde medborgaren och hans/hennes valda representanter ett underlag som gör helhetsbedömningar möjliga och bättre grundade.

Utskottet avstyrker motion 1981/82:2085 yrkande 2.

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1981/82:1293 yrkande 1 till *Kommittéer m. m.* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 26 500 000 kr.,
2. beträffande *åtgärder för att skapa en god "inre miljö"*
att riksdagen avslår motion 1981/82:1749,
3. beträffande *en "social färdskrivning"*
att riksdagen avslår motion 1981/82:2085 yrkande 2.

3. A 3. **Forsknings- och utvecklingsarbete samt försöksverksamhet.** Regeringen har under punkt A 3 (s. 34-37) föreslagit riksdagen att till Forsknings- och utvecklingsarbete samt försöksverksamhet för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 25 600 000 kr.

Motion

I motion 1981/82:738 av Gunnar Biörck i Värmdö m. fl. (m) hemställs, såvitt här är i fråga (yrkande 1), att riksdagen till Forsknings- och utvecklingsarbete samt försöksverksamhet för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.

Utskottet

Från anslaget, som är ett reservationsanslag, utgår bidrag till forskning, undersökningar, utvecklingsarbete och försöksverksamhet inom socialdepartementets verksamhetsområde. Bidrag utgår dock inte till renodlad medicinsk och farmakologisk forskning. Större delen av anslaget utnyttjas

för bidrag till projekt som tillstyrks av den till socialdepartementet knutna delegationen för social forskning. Regeringen kan emellertid bevilja medel från anslaget också för andra ändamål.

Det föreslås i budgetpropositionen att 25 600 000 kr. anvisas under anslaget, vilket innebär i huvudsak oförändrad medelsanvisning. Vid budgetårets ingång fanns en reservation om 18 milj. kr.

I motion 1981/82:738 av Gunnar Biörck i Värmdö m. fl. (m) föreslås en medelsanvisning om endast 5 000 000 kr. Motionärerna vill att viss del av den besparing, som skulle göras genom ett bifall till motionen, skall tillföras de medicinska och humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsråden samt statens institut för psykosocial miljömedicin (se i sistnämnda hänseende SoU 1981/82:34).

Motionärerna anför att den här aktuella forskningen uppenbarligen äger rum utanför den normala ramen för vetenskaplig verksamhet med avseende på såväl granskningen av forskningsprojekt som redovisningen av dessa. Det kan med fog ifrågasättas om statliga myndigheter skall bedriva forskningsverksamhet av denna omfattning utanför universitets- och högskoleorganisationens ram, anför motionärerna. Tillgängliga medel bör först tillföras den kvalificerade forskningsorganisationen.

I en promemoria som på utskottets begäran upprättats inom socialdepartementet anføres med anledning av motionen bl. a. följande.

Delegationen för social forskning utses av regeringen och består av högst elva ledamöter och ersättare. Den är sammansatt av företrädare bl. a. för såväl den samhällsvetenskapliga som den medicinska forskningen. Av all den forskning som bedrivs med medel från delegationen är ca två tredjedelar förlagd till universiteten. Ansökningar om bidrag till såväl forskning som försöks- och utvecklingsverksamhet bedöms av fyra vetenskapsmän, som ingår i delegationen och fyra företrädare för samhällsintressen i delegationens arbetsutskott. Ansökningarna överlämnas dessutom för bedömning till andra forskningsorgan bl. a. medicinska forskningsrådet. Forskningen redovisas som all annan forskning i nationella och internationella forskningsfora, t. ex. vetenskapliga publikationer. Åtskilliga av projekten redovisas dessutom i doktorsavhandlingar. För alla projekt gäller att de skall redovisas till delegationen. Vissa rapporter publiceras i delegationens skriftserie. Det förtjänar således att understrykas att de forskningsmedel som utgår ur socialdepartementets anslag för forsknings- och utvecklingsarbete så gott som uteslutande är medel som beviljas efter ett fritt ansökningsförfarande, enligt samma principer som vid forskningsråden. De ansökningar som avser forskningsprojektet bedöms härvid med avseende både på samhällsintresse och på vetenskaplighet.

Utskottet har vidare – bl. a. genom hearing med företrädare för socialdepartementet – inhämtat uppgifter av betydelse för bedömningen av frågan om storleken av medelsanvisningen under anslaget. Av de sålunda inhämtade uppgifterna kan nämnas bl. a. följande. Huvuddelen av de medel som under innevarande budgetår funnits tillgängliga har disponerats eller är reserverade för särskilda ändamål, bl. a. för äldreberedningens arbete.

Under de närmaste budgetåren kommer anspråken på anslaget att bli mycket stora. Man kan räkna med att anspråken kommer att ligga på nivån 52–55 milj. kr./hélår. Bl. a. kommer betydande belopp att behövas för utvärderingen av socialtjänstlagstiftningen. Beträffande missbruksområdet bör särskilt nämnas behovet av medel för en utvärdering av olika behandlingsmetoder.

Utskottet gör följande bedömning. Riksdagen kommer i dagarna att föreläggas en omfattande proposition på forskningsområdet. Vid behandlingen av denna får riksdagen anledning att närmare överväga bl. a. avvägningen mellan sektoriell forskning och forskning inom högskolans ram. Utskottet vill dock redan i detta sammanhang uttala att den sektoriella forskning som bedrivs på det sociala området och där delegationen för social forskning spelar en betydelsefull roll uppenbarligen även i fortsättningen måste få hög prioritet. Mot denna bakgrund och med hänsyn till vad utskottet ovan redovisat avstyrker utskottet motion 1981/82:738 i här aktuell del (yrkande 1) och tillstyrker propositionen i motsvarande del. Utskottet vill tillägga att, som framgår av budgetpropositionen (bil. 8 s. 37), frågan om den forskning och utbildningsverksamhet inom primärvården och angränsande områden inom socialtjänsten som hittills bedrivits vid vårdcentralen i Dalby och de socialmedicinska forskningsstationerna i Tierp och Vilhelmina kommuner kommer att behandlas närmare i den nämnda forskningspropositionen.

Utskottet hemställer

 beträffande *medelsanvisningen*

 att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1981/82:738 yrkande 1 till *Forsknings- och utvecklingsarbete samt försöksverksamhet* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 25 600 000 kr.

4. **A 4. Extra utgifter.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt A 4 (s. 37) och hemställer

 att riksdagen till *Extra utgifter* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 1 560 000 kr.

5. **A 5. Vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde.** Regeringen har under punkt A 5 (s. 37–44) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga regeringen att besluta om vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde inom de kostnadsramar som har förordats i propositionen, dels till *Vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde* för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 9 000 000 kr.

Motion

Imotion 1981/82:1293 av Nils Carlshamre m. fl. (m) hemställs, såvitt här är i fråga (yrkande 2), att riksdagen vid behandlingen av proposition 1981/82:100, bil. 8, beslutar att för budgetåret 1982/83 till Vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde anvisa ett reservationsanslag av 8 100 000 kr., vilket innebär ett i förhållande till regeringens förslag 900 000 kr. lägre anslag.

Utskottet

Regeringen har föreslagit bl. a. att 9 000 000 kr. anvisas under anslaget. Nils Carlshamre m. fl. (m) har i motion 1981/82:1293 yrkat en tioprocentig reduktion av beloppet under hänvisning till den huvudmannaskapsreform beträffande vissa institutioner på socialtjänstområdet, som skall träda i kraft vid årsskiftet 1982-1983, och till att medel för byggnadsarbeten m. m. står till förfogande för de nya huvudmännen, nämligen landsting och kommuner.

Som framgår av budgetpropositionen har regeringen vid beräkningen av anslaget tagit hänsyn till huvudmannaskapsförändringen. Beträffande de olika poster, som ingår i anslaget (se bil. 8 s. 44), finns härutöver skäl anförda följande.

Då det gäller ungdomsvårdsskolorna har det inte beräknats medel för några nya projekt. Inte heller då det gäller statens bakteriologiska laboratorium avser medelsberäkningen annat än tidigare beslutade investeringar. Under rubriken Diverse projekt beräknas medel för vissa hastigt uppkomna behov av byggnadsåtgärder. Posten har hitintills till större delen disponerats för projekt inom ungdomsvårdsskoleområdet. För nästa budgetår tas posten upp med ett belopp om 1 650 000 kr., varav huvuddelen eller 1 milj. kr. avser pågående projekt. Slutligen tas upp en post avseende Vissa projekteringskostnader om 200 000 kr. Denna post har reducerats med två tredjedelar i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår.

Av den lämnade redovisningen framgår att huvuddelen av de medel som kommer att förbrukas under nästa budgetår avser pågående projekt. Vid medelsberäkningen har hänsyn tagits till huvudmannaskapsreformen. På grund av det anförda och då regeringen till sitt förfogande bör ha vissa medel som kan användas vid hastigt uppkomna behov av byggnadsåtgärder avstyrker utskottet motionsyrkandet (yrkande 2) och tillstyrker regeringens förslag.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde inom de kostnadsramar som har förordats i propositionen,

2. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1981/82:1293 yrkande 2 till *Vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 9 000 000 kr.

Internationell samverkan

6. L 1. **Bidrag till världshälsovärdsorganisationen samt internationellt socialpolitiskt samarbete m. m.** Regeringen har under punkt L 1 (s. 236) föreslagit riksdagen att till Bidrag till världshälsovärdsorganisationen samt internationellt socialpolitiskt samarbete m. m. för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 22 006 000 kr.

Motion

I motion 1981/82:1293 av Nils Carlshamre m. fl. (m) hemställs, såvitt här är i fråga (yrkande 5), att riksdagen vid behandlingen av proposition 1981/82:100, bil. 8, beslutar att för budgetåret 1982/83 till Bidrag till världshälsovärdsorganisationen samt internationellt socialpolitiskt samarbete m. m. anvisa ett förslagsanslag av 19 806 000 kr., vilket innebär ett i förhållande till regeringens förslag 2 200 000 kr. lägre anslag.

Utskottet

Huvuddelen av den föreslagna medelsanvisningen, 22 006 000 kr., avser bidrag som Sverige skall erlägga för sitt medlemskap i världshälsovärdsorganisationen (WHO). Bidraget, som för innevarande budgetår uppgår till 11 800 000 kr., beräknas öka med 8 437 000 kr. till 20 237 000 kr.

Nils Carlshamre m. fl. (m) föreslår i motion 1981/82:1293 att ett belopp som är 10 % lägre än det av regeringen föreslagna skall anvisas under anslaget. Motionärerna uttalar att de värdesätter WHO:s verksamhet men likväl förordar att viss återhållsamhet iakttas då det gäller bidragsgivningen till organisationen.

Utskottet har beträffande avgiften till WHO inhämtat följande. Avgiftens storlek fastställs genom politiska beslut i organisationens styrande organ – världshälsovärdsförsamlingen – på grundval av ländernas BNP. Sverige kan därför inte ensidigt bestämma avgiftens storlek. Ett minskat anslag för kommande budgetår innebär att Sverige får en skuld gentemot WHO som får betalas senare. – Den stora ökringen av bidraget för nästa budgetår beror i första hand på den höjda dollarkursen. WHO:s budget fastställs i dollar.

Utskottet, som anser att Sverige fortlöpande bör fullgöra sina förpliktelser gentemot WHO, avstyrker motion 1981/82:1293 i här aktuell del (yrkande 5). Regeringens förslag till medelsanvisning tillstyrks.

Utskottet hemställer

beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1981/82:1293 yrkande 5 till *Bidrag till världshälsovårdsorganisationen samt internationellt socialpolitiskt samarbete m. m.* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 22 006 000 kr.

7. L 2. Vissa internationella resor. L 3. Vissa internationella kongresser i Sverige. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna L 2 och L 3 (s. 236 och 237) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1982/83 anvisar

1. till *Vissa internationella resor* ett reservationsanslag av 127 000 kr.,
2. till *Vissa internationella kongresser i Sverige* ett reservationsanslag av 200 000 kr.

Stockholm den 9 mars 1982

På socialutskottets vägnar

GÖRAN KARLSSON

Närvarande: Göran Karlsson (s), Gabriel Romanus (fp), Rune Gustavsson (c), Mårten Werner (m), John Johnsson (s), Erik Larsson (c), Ivar Nordberg (s), Blenda Littmarck (m), Kjell Nilsson (s), Kersti Swartz (fp), Anita Bråkenhielm (m), Stig Alftin (s), Gunhild Bolander (c), Maria Lagergren (s) och Anita Persson (s).

Reservationer

Två reservationer har avgivits av de *moderata ledamöter*, som deltagit i ärendets avgörande, nämligen Mårten Werner, Blenda Littmarck och Anita Bråkenhielm.

Vid 2. A 2. **Kommittéer m. m.**

1. *Beträffande medelsanvisningen* (mom. 1 i hemställan) anser reservanterna

dels att det avsnitt i utskottets betänkande på s. 2 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "tillstyrker propositionsförslaget" bort ha följande lydelse:

Kartong: S. 10, rad 22 Står: **samt socialpolitiskt** Rättat till: **samt internationellt socialpolitiskt**

En rad åtgärder har vidtagits eller planeras i syfte att begränsa och effektivisera kommittéverksamheten (se budgetpropositionen bil. 2 Budgetförslaget s. 89). Åtgärderna bör enligt utskottets mening leda till att väsentliga besparingar kan göras i fråga om kostnaderna för utredningsverksamheten. Utskottet anser det angeläget att stor restriktivitet iakttas då det gäller att tillsätta nya utredningar. Härtill kommer att socialdepartementets egna personalresurser bör kunna användas i större utsträckning än som hitintills varit fallet för utredningsverksamhet.

Regeringens förslag innebär – med hänsyn till pris- och löneutvecklingen – en reell minskning av medelsanvisningen med ca 4,5 milj. kr. Den faktiska minskningen uppgår till 1 milj. kr. Utskottet anser med hänsyn till det ovan anförda att medelsanvisningen kan begränsas ytterligare, nämligen i enlighet med förslaget i motion 1981/82:1293 (yrkande 1). Med ändring av regeringens förslag bör således ett belopp om 23 850 000 kr. anvisas under anslaget.

dels att utskottets hemställan under mom. 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till motion 1981/82:1293 yrkande 1 och med anledning av regeringens förslag till *Kommitteer m. m.* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 23 850 000 kr.,

Vid 6. L 1. Bidrag till världshälsovårdsorganisationen samt internationellt socialpolitiskt samarbete m. m.

2. *Beträffande medelsanvisningen anser reservanterna*

dels att det avsnitt i utskottets betänkande på s. 9 som börjar med "Utskottet, som" och slutar med "medelsanvisning tillstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet, som anser att Sverige fortlöpande bör fullgöra sina förpliktelser gentemot WHO, anser sig böra tillstyrka regeringens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår.

Enligt utskottets mening framstår det emellertid som orimligt att avgifterna till WHO skall bestämmas i dollar, trots att organisationens utgifter uppenbarligen i stor utsträckning bestäms i andra valutor. Utskottet anser bl. a. med hänsyn härtill att Sverige bör aktualisera frågan om att bestämma avgiften i annan valuta, i första hand i schweizerfrancs. Detta bör ges regeringen till känna med anledning av motion 1981/82:1293 yrkande 5.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen *dels* med anledning av motion 1981/82:1293 yrkande 5

som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför, dels med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1981/82:1293 yrkande 5 i den mån yrkandet inte behandlats i första dels-satsen till *Bidrag till världshälsovårdsorganisationen samt socialpolitiskt samarbete m. m.* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 22 006 000 kr.

Särskilt yttrande

Vid 3. A 3. Forsknings- och utvecklingsarbete samt försöksverksamhet

Beträffande *medelsanvisningen, såvitt avser senare budgetår*, anför Märten Werner, Blenda Littmarck och Anita Bråkenhielm (alla m) följande.

Som anges i utskottets yttrande har socialutskottet haft en hearing med företrädare för socialdepartementet rörande delegationen för social forskning och dess verksamhet. De uppgifter som därvid lämnats har inte övertygat utskottet om att man i fortsättningen bör bibehålla konstruktionen med en särskild delegation för social forskning inom socialdepartementet. Starka skäl talar för att den sociala forskningen i princip skall tillföras medel i samma ordning som gäller för annan forskning av närliggande art, t. ex. den samhällsvetenskapliga, nämligen via forskningsråd. Forskningsråden är fristående och synes ha tillgång till större kompetens för bedömning av forskningsprojekts kvalitet än delegationen för social forskning.

Ett skäl för en inomdepartemental styrning av social forskning skulle kunna vara att man i större utsträckning vill gynna s. k. beställningsforskning, t. ex. för att följa upp politiska beslut inom området. Ett sådant område kunde vara socialberedningens utvärderingsuppgifter. Den redovisning av socialdepartementets syn på medelstillelningen, som redovisas i utskottets yttrande, visar emellertid att det inte är en huvuduppgift för delegationen att beställa forskning av speciell karaktär. Vi har för avsikt att återkomma till den här berörda frågan i anslutning till proposition 1981/82:106 om forskning m. m.

